

Foaia Diecezană

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

<p>Prețul abonamentului:</p> <p>Pe un an 240 Lei Pe jumătate de an 120 Lei Pe un pătrar de an 80 Lei U) număr 5 Lei Pentru străinătate pe un an . . . 300 Lei</p>	<p align="center">APARE DUMINECA</p> <p>Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”, iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrațiunii „Tipografia și Librăria Diecezană” în Caransebeș.</p>	<p>Prețul inserțiunilor:</p> <p>Pentru publicațiuni oficiale, concursuri edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de act în sus 200 Lei</p>
--	--	---

Chipul de smerenie al Botezătorului.

„Cum va lumina sfeșnicul pe lumină?
 Cum își va pune mâna robul pe stăpânul?”

„In al cincisprezecelea an al împărăției Cezarului Tiberiu, pe când Pontiu Pilat era procuratorul Iudeei, Irod, tetrarh al Galileii, Filip, fratele său, tetrarh al Itureei și al ținutului Trahonitidei, iar Lisanius tetrarh al Abilenei; în zilele arhieriei Ana și Caiafa tost-a cuvântul lui Dumnezeu către Ioan, fiul lui Zaharia, în pustie” (Luca 3, 1—2).

În diminețile pustiei, când aurora își împletește reflexe de nori incendiați cu vraja melodică a deșteptării matinale, robitul pustniciei, își desprinde de pământ trupul greu de chinul privațiunilor. E slab și puternic în același timp, umil și măreț.

Ochii obișnuiți cu contemplarea profunziunilor, ard viu în febra așteptării supreme.

Ca într-o cutremurată oră de rugăciune, brațele lui se întind, simbolic, între două lumi...

Îmbrățișează cuprinsul și-l stăpânește. Apoi glasul aspru, ca și regimul lui de viață, pătrunde răcoarea dimineții. Oprește trecătorii prin partea locului. Adună gloatele din depărtări.

El risipește stihiiile pustiei, înmoae patimele, ceartă, răscolește și adună sufletele transfigurate.

Glasul lui e drept, fără sinuozități. Nemeș-teșugit, el pare dur. „Pocăiți-vă!”.

E o poruncă. Are timbrul profund, vibrător, al profetilor. El aduce însă ceva nou, inedit. Este doar profetul Domnului tocmai acum la „plinirea vremii”. Glasul lui e voalat de acest nou fior al prezenței celui așteptat... Ascultătorii lui simt și ei aceasta.

O nedumerire planează totuși asupra lui. Cine este pustnicul cu acest timbru profetic? „Poporul fiind în așteptare; se întrebau toți în

cugetele lor: Să nu fie el cumva Hristos?” (Luca 3, 15). Conturul vag al profetului se topește între mistica puterii sale de stăpânire și negarea lui hotărâtă, de a fi el cel așteptat. Cine este dar? Nedumerirea sporește. Fariseii nu mai pot răbda. Ei trimit la ei preoți și leviți să-l ispitească. Ești tu Ilie? Ești Prorocul? Cine ești? Ochii lor se abțin să-l cunoască.

De acum... a început tăgada asupra celor profetite. Nu cunoașteți scripturile? Nu cunoașteți: „glasul celui ce strigă în pustie: gătiți calea Domnului, drepte faceți cărările lui?”.

Mulțimile îl ascultă. Ioan reușește să pricinuiască cea mai înaltă zguduire de interior.

Mesia este mai așteptat ca oricând. Atmosfera e grea de semne. Fiecare împrejurărilor e gata să plăsmuiască un... Mesia.

Gândul acesta i-a fost sugerat lui Ioan. Ii-a însinuat freamătul mulțimilor, întrebările ispititorilor. Ce-l mai oprește să se proclame izbăvitorul de păcat al omenirii, ca alții? O undă de mândrie l-ar fi aruncat în vârtejul peirii.

Dar în sufletul lui nu se strecoară ispita. Ea nu-l poartă în vârtej amețitor spre culmi care-l depășesc. Extazul nu-l copleșește. E lucid. Are intuiția clară a situației.

Din vraja undelor curățitoare ale Iordanului, el desprinde sensul solemn al momentului: „...vine după mine cel ce este mai tare decât mine, căruia nu sunt vrednic să-i desleg curea încălțămintelor; el vă va boteza cu duhul sfânt și cu foc”.

Ioan este profet nemincinos. El nu se amăgește. Dar iată că evenimentele se precipită.

Tânărul din Galilea se apropie de prooroc.

Ioan l-a cunoscut îndată, l-a descoperit discipolilor și ascultătorilor săi. Și-a săvârșit opera! Apă curățitoare a vărsat peste trupurile pline de păcat, a smuls mărturisirile grele în suspine de pocăință, a pregătit calea Domnului...

Dar acum i se cere mai mult: să boteze pe însuși stăpânul său.

Pentru întâia oară frica îl încearcă. Și ca o slugă cu bună minte, cu frică a strigat: ce smerenie este aceasta Mântuitorule?"

Cine sunt eu? „Cum își va pune mâna robul pe stăpânul?" Și glasul aspru, neînfricat, se frânge 'n rugăciune tănuită: „Nu îngreua pe sluga Ta cu înfricoșate porunci... „Cel ce a făcut izvoarele și rîurile, să între în ape? Spăimântezu-mă de rînduiala Ta cea negrăită, Stăpâne!" (Stihirile Vecerniei din 7 Ianuarie).

Își revine însă și îndeplinește porunca. Acum gloria lui aruncă ultimele reflexe de lumină, la apusul unui destin fericit. Un frumos apus face loc unui sublim Răsărit, într'o gamă de înaltă duiosie a resemnării pentru adevăr.

Marcu Bănescu.

Un azil în perspectivă.

Familia Curescu a jucat la timpul său un rol preponderant în viața orașului Caransebeș.

Capul acestei familii, Ilie Curescu, fost profesor pe vremea graniței militare la „școala matematică" de aici, apoi ofițer pensionar, se înscăunase în funcțiunea de președinte al Comunității de Avere, ca urmaș al vrednicului general Traian Doda.

În consecința influenței ce o avea pe teren public, fusese ales membru în toate corporațiunile bisericești și lumești de interes local și regional.

Pe acest ofițer pensionar, cât și pe soția sa fi caracteriza o modestie împărecheată cu o bună gospodărie a avutului lor, care se sporise peste media vremurilor de atunci.

Decedând Ilie Curescu n'a lăsat nici o dispoziție pentru transmiterea averii sale vreunui scop de binefacere.

Rămase să beneficieze de rodul agonisei sale soția sa Maria, care — în lipsă de copii — la rândul ei s'a achitat în mod impresionant de datoria, ce credea că o are față de obște, în urma poziției sociale, pe care o avuse defunctul ei consorte.

La statuarea scopului, pe care să-l servească averea ei lăsată drept moștenire, s'a abătut dela șablonul încetățenit, de a se destina averea pentru acordare de burse tinerilor români.

Acest scop și-a avut îndreptățirea în timpul de așuprire națională a noastră, a Românilor. Cu schimbarea referințelor însă și-a pierdut importanța.

De aceea vedem, că cu abatere dela practica de mai înainte, urmată de oamenii înstăriți și

cu tragere de inimă pentru suferințele altora și-a ațintit ochii asupra neputincioșilor înaintați în vârstă și săraci, adevăca asupra asistenței sociale, care a trecut în vremea noastră pe primul plan al preocupărilor obștești.

Văduva Maria Curescu a dispus prin testament, între altele, ca pe unul din intravilanele ei întinse, moștenite de eparhia Caransebeșului, să se clădească cu timpul un azil, care să poarte din neam în neam numele familiei Curescu.

Când eparhia a moștenit averea defunctei fundatoare, cele două case și împrejmuirea lor erau într'o stare ruinată, încât a trebuit ani dearândul, până s'au acoperit în întregime spesele mari împreunate cu repararea acestor case și stobori, din venitul curat al averii.

Între astfel de împrejurări neprielnice evident, că deocamdată nu se putea realiza înfăptuirea azilului.

A trebuit să treacă oarecare timp, ca după achitarea cheltuelilor de reparare să se poată aduna o sumă, care să formeze baza fundamentului unei case, menită să servească în viitor de azil pentru bătrâni și bătrâne, lăsate în grija Domnului.

Stând în anul trecut Consiliului eparhial la dispoziție în numerar suma reclamată, acel consiliu a aflat cu cale a lua hotărârea de a se zidi o casă cu două despărțăminte în strada „Ilie Curescu", pentru a se da în chirie până la răplătirea diferenței de bani, ce a fost necesară la terminarea casei și care diferență s'a luat împrumut din fondurile dicezane cu dobânzi, făcându-se astfel posibilă predarea casei destinației, cu o zi mai înainte după ce va fi replătit integral împrumutul din chiriile casei celei noi, precum și a celorlalte două clădiri, aparținătoare fondului Curescu.

Casa aceasta s'a zidit și închiriat în anul expirat, contribuind cu înfățișarea ei la ridicarea aspectului acelei străzi, care în schimbul unui loc viran se poate mândri acum cu o zidire executată în stilul timpului de astăzi.

Până la realizarea scopului vor mai trebui să treacă câțiva ani, când apoi zidirea va fi prima operă socială de felul acesta, condusă de o instituție bisericească, în orașul nostru.

Scopul, pe care l-a avut fundatoarea înaintea ochilor e propriu bisericii, fiindcă în prima linie biserica e chemată să propage iubirea de aproapei, să înfăptuiască ajutorarea celor goi și flămânzi, punându-se în serviciul postulatului social, de a contribui la nivelarea deosebiriilor celor mari dintre oameni, și la promovarea dreptății sociale, care pretinde, ca să nu se scalde unul în apele belșugului amețitor, iar celalalt să fie muritor de foame.

A. Moaca

La Iordan...

De: Pr. I. Gh. Mihailoviciu.

Catavasia sf. noastre biserici face cel mai emoționant portret în raportul dintre Ioan Botezătorul și Iisus, când Mântuitorul se pogoare la țărmurii Iordanului „ca din mâna miergătorului Său înainte, să primească botezul“.

Ioan, fiul umilului preot Zaharia, sorocit pe planul veșniciei să gătească calea Aceluia, „căruia nu-i în stare să-i deslege cureaua încălțăminteii“, devine din rob, stăpân; „cum va lumina sfeșnicul pre lumină?“. Cum își va pune robul pre Stăpânul?“. Sunt cuvintele Botezătorului, pornite spontan din sufletul alb ca potirul crinului, în al cărui receptacul se frământa cu înfrigurare, neînțeleasa taină a venirii lui Hristos la undele Iordanului, spre a înneca în repejuni, vrajba...

...Și codrii bătrâni, încremeniți pe coastele arțăgoase ale Libanului se frământau într-o convulsie cerebrală; florile pustiului îi țes cununa de mărire, iar tamarinii își deapănă petalele immaculate, spre a le proșterne în calea spre botez... „Iordanul s'a întors înapoi“. ...„Și marea a văzut și s'a temut“, când Iisus, Cel din Nazaretul Galileii, bronzat de soarele pustiei, congestionat de mânia fățariei cărturarilor și a fariseilor, umil și totuși marțial, intră în apă.

...„Și Duhul Sfânt în chip de porumb se pogoare asupra-l“, ca să-l însorească cu razele aureolate de nuanța veșniciei mării.

„Acesta este Fiul meu cel iubit pre Acesta să-l ascultați“. Sunt cuvintele Părintelui, deslipite de pe a veacurilor poartă, cu întorsătura multicoloră a polihroniei de curcubeu, în fald de deplină confirmare a adevărului deplin: „că Acesta Fiul Celui Prea-înalt se va chema“.

Hristos la Iordan prin contrast aparent, înfățișează în ținuta Sa față de Ioan, cea mai expresivă icoană de supușenie, ținută, care în ipostasul lui Iisus-Omul, se înrămuește în modul cel mai perfect, cu linia de ansamblu a lui Iisus-Dumnezeu, care pentru aceea a venit în lume, „ca lumină să fie lumii“ și pildă pilduitoare, în toate resorturile de viață, de interese și doriri ale acestei lumi.

Și noi oamenii leatului al douăzecilea, ne ridicăm în slava sărbătorii acesteia, și din viforul grijilor mărunte de toată ziua, ne urzim caerul doririi de a ști să înțelegem valoarea tainei mari, taină, care la vadurile Iordanului s'a conturat a avea în realitate.

Astăzi marea nu mai fuge, nici Iordanul nu-și mai întoarce undele 'napoi; simțim însă, cum

sub unda tremurândă a stropilor de aghiasmă, se brodează cadrul celui mai complex eveniment din câte i-a fost date să cunoască lumea: că „Cuvântul trup s'a făcut... și am văzut mărirea Lui“, chiar în micșorarea la care de bună voie s'a pogorât, când s'a salășluit între oameni.

Geneza Arianismului

— Puncte de sprijin pentru Arianism în teologia creștină anterioară —

De Preotul Gh. Cotoșman
profesor la Academia teologică

Această ajungere a lui Hristos la dumnezeire, continuă arienii, este rostită lămurit în multe alte locuri din Sf. Scriptură. Așa Domnul însuși zice: *Datu-mi-s'a toată puterea în cer și pe pământ*¹⁾. *Tatăl a dat Fiului judecata*²⁾. Dacă Fiul ar fi din fire Dumnezeu el ar trebui să aibe toate acestea, iar nu să le primească abia acum. De aceea Hristos nu primește pentru sine predicatul „bun“, ci-l lasă numai Tatălui; nu-și atribue *atolștiință*, ci zice că numai *Tatăl știe ziua și ceasul când va fi sfârșitul lumii*; nu spune că ar avea sfințenia în sine, căci observă: *Voi îi ziceți: tu hulești — acelaia pe care Tatăl l-a sfințit și l-a trimis în lume*³⁾... apoi *El a primit Duhul sfânt abia la botez*. *Atotputință nu-și atribue deoarece el gonește demonii cu Duhul lui Dumnezeu, iar nu prin propria-I putere*⁴⁾ și *El însuși atribue Tatălui învierea Sa din morți, tot așa și înălțarea Sa la cer*⁵⁾; *Deci, înălțându-se prin dreapta lui Dumnezeu, și primind dela Tatăl făgăduința Duhului Sfânt*⁶⁾...

Iar stăpânirea și puterea ce o are o atribue iarăși Tatălui: *Iar când toate se vor supune lui, atunci și Fiul însuși se va supune celui ce i-a supus lui toate ca Dumnezeu să fie totul în toți*⁷⁾. *La Ioan 17, 3 Tatăl se numește expres „singurul, adevăratul Dumnezeu“*.

Tot în sprijinul părerii lor aduc arienii locurile⁸⁾: *„Iisus sporea în înțelepciune, creștea cu trupul și har avea la Dumnezeu și la oameni“*; apoi cuvintele lui Iisus: *„Dumnezeul meu... pentru ce m'ai lăsat“*⁹⁾ și *„De este cu puțință treacă dela mine paharul acesta“*¹⁰⁾. Din aceste locuri deduceau și mai mult decât intra în sistemul lor propriu

1) (Mateiu 28, 18).

2) (Ioan 5, 22).

3) (Fapte 10, 36);

4) (Matei, 12, 28).

5) (Fapte 2, 33).

6) (I. Cor. 15, 28).

7) (Luca 2, 22).

8) (Marcu 15, 34).

9) (Matei 26, 39).

zis. Ei, adecă ziceau: *Cum poate fi acesta Cuvântul lui Dumnezeu, prin carele toate s'au făcut?* Iar concluzia era potrivită cu sistemul lor: „*Cel ce zice: Dumnezeuul meu de ce mai lăsat, cum poate fi una cu Dumnezeu dușă ființă?*”.

Ei afirmau că *Hristos a câștigat virtutea* în timpul arătării sale pe pământ, căci după ei, și *pentru Hristos a fost rânduit un timp de cercare*, în care el avea să sporească în virtute.

Iar locurile pe cari ortodocșii le aduceau pentru a dovedi dumnezeirea lui Hristos, că el este Cuvântul, înțelepciunea și puterea lui Dumnezeu, arienii le răstălmăceau după calapodul învățaturii lor. Ei ziceau că *Pavel la I. Cor. 1, 24, nu numește pe „Hristos puterea lui Dumnezeu și înțelepciunea lui Dumnezeu”, ci numai înțelepciune și putere a lui Dumnezeu*, așadară fără articol. Deci el nu este înțelepciunea absolută. Ce-i drept înțelepciunea și puterea lui Dumnezeu este vecinică, dar nu înțelepciunea Fiului celui unul născut; aceasta este numai una din felurile puteri și înțelepciuni ce a făcut Dumnezeu. Așa lacustele⁹⁾ se numesc nu numai o putere, ci o mare putere a lui Dumnezeu, iar fericitul David, în mai mulți Psalmi, chiamă nu numai pe ingeri ci și pe puteri a lăuda pe Dumnezeu. Una din aceste puteri este și Fiul lui Dumnezeu zic arienii. Tot astfel Dumnezeu — zic ei — vorbeste multe cuvinte (logoi), unul din acestea e Fiul; el deci s'a numit Cuvânt și înțelepciune a lui Dumnezeu, fără a fi propriu zis astfel, scrie Arie în Thalialui.

Locurile în cari este vorba că *Tatăl și Fiul sunt una*, arienii le tâlcuiau ca însemnând unitatea voii lor, deci unitate de voință nu de ființă ori substanță. Iar locul¹⁰⁾: „*Nu crezi tu că eu în Tatăl (sânt) și că Tatăl este întru mine?*”, — îl raportau la unitatea voei, iar de altă parte la prezența lui Dumnezeu în toate ființele, în special în cele înțelegătoare. Ei adică ziceau: „*Ce voește Tatăl voește și Fiul, el nici în saptetele sale, nici în gândurile sale nu se împotrivesște Tatălui, ci în toate este în unire cu Tatăl, iată unitatea lor*”.

Arienii mai învață că Mântuitorul a vestit numai iertarea păcatelor și nu a slobozit într'adevăr oamenii de păcat, după cum însuși zice¹¹⁾: *Așa dar, dacă Fiul vă face liberi, liberi veți fi întru adevăr*. Tâlcuind după aceeași manieră locul¹²⁾:

12) Ioan 5, 20.

„*Pentru că Tatăl iubeste pe Fiul și-i arată toate câte face el, și lucruri mai mari decât acestea arăta-va lui, ca voi să vă mirați*”, — arienii spun că *Fiul a învățat arta de a crea dela Tatăl, denegându-i perfectă înțelepciune și atotputernicia*¹³⁾. (Urmează).

9) Ioil 2, 25).

10) Ioan 14, 10).

11) Ioan 8, 36).

13) Ilarie, De trinit. VII. 19, — la At. Mironescu, op. c. p. 242).

Botezată la etatea de 22 ani.

Fidelia Lazar, fiind născută din părinți bapțiști din comuna Hauzești, s'a căsătorit cu Petru Cătălnicescu, ortodox din comuna Bichigi. Fidelia la etatea de 18 ani a fost dusă de bapțiști și scăldată în apă, zicând că este botezată.

Ca atare a cercetat adunările baptiste deoarece aceștia îi spuneau că ei sunt pocăiți și nu lăcomesc la cele lumești ca ortodoxii, ci lucrează numai după scriptură pentru mântuirea sufletului.

Văzând Fidelity cumcă în comuna Bichigi sunt trei forme de sectari, adecă: bapțiști, penti-costaliști și sâmbătari, nu-și mai putea da sama care dintre aceste trei forme sunt pocăiți, deoarece a văzut că se dușmănesc între ei, voind fiecare dintre ei să fie mare. Deci și-a zis: ei sunt toți sectari, dar pocăiți nici unul; mai bună pace și liniște sufletească este în biserica ortodoxă și strămoșească decât în capitalul vostru. Voi înveninați credința strămoșească, nu stau mai mult cu voi.

A luat cu sine pe bărbatul ei Petru Cătălnicescu, doi nași și a venit la preotul Patrachie Miclăuș cerând să fie botezată în legea strămoșească ortodoxă, căci numai în această lege străbună își poate dobândi liniștea și mântuirea sufletească.

Fidelity a mărturisit credința ortodoxă înaintea lui Dumnezeu, în sfânta biserică, iar preotul locului, Patrachie Miclăuș, în 11 Decembrie 1937, a botezat-o la etatea de 22 ani.

Câtă frământare în suflet a avut această sârmană femeie, ca să afle calea mântuirii sufletești și abia la etatea de 22 ani a aflat-o în legea noastră strămoșească. Acum zice: „*Văzut-am lumina cea adevărată, luat-am Duhul cel ceresc, aflat-am credința cea adevărată...*” Doamne mulțumescu-Ți!

Scurtă privire istorică asupra bisericii ortodoxe române din Banat.

de Pr. Constantin Târziu
licențiat în teologie.

Printre diecezele create de patriarhul Arsenie VII la 1690, a fost și cea a Vârșetului prin numirea lui Spiridon Știbița ca episcop aci. Deoarece însă noi am mai întâlnit încă la mijlocul acestui veac un ierarh la Vârșeț, nu e exclus ca și această eparhie să fi avut o existență oarecum neîntreruptă, căci numai așa se explică

faptul că Spiridon și-a luat reședința în acest oraș. La 4 Martie 1695 Știbița fu confirmat și ca episcop al Caransebeșului¹⁾, dar scurt timp după aceasta și moare în același an. Lui îi urmează episcopul Gherasim²⁾, despre care nu știm decât că a păstorit până la 1722³⁾, iar pentru Caransebeș, era doar episcop nominal, căci am văzut că acolo păstora Moise Petrovici. Lui Gherasim îi urmează la 8 Aprilie 1722 episcopul Moise Stanoevici, iar acestuia la 1726 Nicolae Dimitrievici⁴⁾, care după moartea lui Moise Petrovici devine și episcop al Caransebeșului. Episcopul Dimitrievici fusese arhimandrit al mănăstirii Sîn-Giorz și fiind favoritul metropolitului Moise Petrovici, contrar canoanelor, fu numit și hirotonit de aceasta cu dela sine putere, pentru care fapt sinodul episcopesc a protestat și drept pedeapsă l-a transferat pe Dimitrievici la eparhia Timișorii⁵⁾. La 1 Maiu 1728 fu numit la Caransebeș episcopul Maxim Nestorovici⁶⁾ despre care avem următoarele știri. La 24 Septembrie 1734 administrația provincială din Timișoara dispune ca oficiul vamal din Orșova să trimită prin colonelul baron Engelhart la Timișoara 9 lăzi cu cărți sosite pe scama episcopului Nestorovici. Aceste cărți erau cărți bisericești venite dela Râmnic cu care Nestorovici voia să-și înzestreze bisericile. La 20 Sept. 1736 două fete orfane ale preotului din Gai cer să li se restituie prețul celor 15 cai cari au fost luați la moartea tatălui lor în 1728 de către episcop în mod samavolnic. Episcopul Nestorovici lasă prin testament Mănăstirii Sărace de lângă Morava 12 fl, mănăstire pe care el o sfântise în 1730 după restaurare. Însfârșit Nestorovici se împrumutase dela Petronie Popovici misionarul unit din Timișoara cu suma de 800 fl, pe cari nu-i plătitese înainte de a muri. Administrația provincială decide că Petronie să se ipotecheze asupra viei rămase dela Nestorovici având drept de uzufruct până când se va împăca datoria⁷⁾.

La Vârșeț păstorește în acest timp Eutimie Damianovici (1728-38⁸⁾, care la moartea lui Nestorovici deveni și episcop al Caransebeșului, venind acum definitiv cele două eparhii până la 1864 când se făcu despărțirea erarhică. Episcopul Damianovici fusese mitropolit al Rasciei și Novibazarului și la 1 Iulie 1738 fusese numit și la

episcopia Caransebeșului, pe care însă nu o păstori multă vreme căci la 1739 moare⁹⁾.

Poate că lista episcopilor Caransebeșului și Vârșețului va provoca oarecari comentarii, așa după cum am alcătuit-o eu, prin faptul că pentru perioada de timp 1695—1738 am considerat eparhiile Caransebeș și Vârșeț ca fiind inpedente una de alta, avându-și fiecare ierahii proprii. Deoarece însă după datele pe cari le avem până acum nu se întvedea nici o altă posibilitate de a armoniza șirul episcopilor pomeniți în acest timp la aceste două episcopii, și până când se va face proba că eparhiile ecestea au fost unite încă dela început, eu mențin lista aceasta, și adică pentru eparhia Caransebeș: Moise Petrovici (1716-27), Nicolaie Dimitrievici (1727—28), Maxim Nestorovici (1728—38) și Eutimie Damianovici (1738—39), iar pentru eparhia Vârșeț: Spiridon Știbița (1690—95), Gherasim (1695—1722), Moise Stanoevici (1722—26), Nicolaie Dimitrievici (1726—28) și Eutimie Damianovici (1728—39).

După o sedisvacanță de doi ani episcopul Isaia Antonovici al Aradului obține, la cerere proprie și administrarea diecezei Caransebeș—Vârșeț, în care este instalat la 1742. Prin alegerea lui Isaia ca mitropolit¹⁰⁾ ambele scaune arhieresti rămân vacante. La Caransebeș fu numit episcopul Ioan Georgevici, care încă din 1744 fusese numit de către sinodul sârbesc ca episcop „nullius diece-seos“ iar după ce la 1748 ceruse împărătesei Maria Terezia să i se acorde păstoria diecezei Caransebeșului, prin diploma din 14 Iulie 1750 „Pro episcopatu Versetz et Caransebeș“ e confirmat și ca episcop al Vârșețului.¹¹⁾ Reședința episcopală era până la 1750 la Caransebeș după reunirea celor două eparhii; în acest an episcopul Georgevici o strămută la Vârșeț¹²⁾, unde trebui să-și zidească o nouă reședință care fu terminată abea la 1759¹³⁾; catedrala fusese zidită la 1728 de către episcopul Dimitrievici¹⁴⁾. Cât timp episcopii rezidaseră în Caransebeș, la Vârșeț funcționau niște „erari episcopesci“ cari prezidau ședințele consistoriale în numele episcopului¹⁵⁾. La 1751 dieza era împărțită în cinci protopopiate și anume: Caransebeș cu 62 comune, Vârșeț cu 56 comune, Palanca, cu 43 comune, Mehadia, cu 41 comune și Lugojul cu 33 comune, iar la 1757 numărul comunelor sporise la 261¹⁶⁾.

1) Calendarul Românilui pe anul 1933 p. 47.

2) Dr. Gh. Popovici o. c. p. 323.

3) Calendarul Românilui I. c.

4) Idem. I. c.

5) Foaia Diecezană anul I Nr. 4 p. 2—3.

6) N. Tincu-Velea o. c. p. 122.

7) Foaia Diecezană an. L, Nr. 6 p. 4.

8) Calend. Românilui I. c.

9) Foaia Diecezană an. L. Nr. 6 p. 4-5.

10) Calend. Rom. I. c.

11) Șematism p. 48.

12) Dr. Gh. Popovici o. c. p. 342.

13) Idem I. c.

14) Idem o. c. p. 323.

15) N. Tincu Velea. o. c. p. 163.

16) Dr. Gh. Popovici o. c. p. 343.

Episcopul Georgevici fu ales în 1768 mitropolit iar la Vârșeț fu numit ca episcop Vichentie Ioan Popovici, care fu confirmat deabia la 1774 și păstori până în Decembrie 1785¹⁷⁾. În timpul sedisvacanței de aproape un an dieceza fu administrată de arhimandritul Ghenadie¹⁸⁾.

(Urmășă).

RECENSIE.

R. W. Seton-Watson: Histoire des Roumains^{*)}, Paris, 1937.

Prof. C. Rudneanu.

O operă de mare proporții a istoricului și ziaristului englez, prietenul Românilor R. W. Seton-Watson. Cartea a fost scrisă în limba engleză și din limba engleză tradusă în franceză. O „Istorie a Românilor“ începând cu epoca română până la împlinirea idealului unirii Românilor. Cuprinde 664 de pagini, statistici și un index, iar la sfârșit o hartă istorică a Românilor. De o documentare exemplară și de o informație bogată înfățișează întreg trecutul poporului român, scrisă pentru lumea din Apus: Franța și Anglia.

Ea poate fi de mare interes și Românilor, fiindcă e înfățișată întreaga luptă a Românilor din trecut. Sunt multe detalii cu privire la Transilvania, la împrejurările deosebite ce le-a jucat în decursul timpului.

Iată capitolele principale: I Originea Românilor, II Inceputul Principatelor III Vazalitatea turcească (1504—1574) IV Transilvania sub Principatele autohtone V Domnia fanarioților (1714—1821) VI Austria, Rusia și problema română VII Transilvania sub Habsburgi 1690-2792) VIII Dezvoltarea naționalității române (1812-1848) IX Lupta pentru unitate (1848-1889) X Transilvania dela 1792-1867, XI dela unire la independență, XII Domnia Regelui Carol I, XIII Transilvania sub sistemul dualist, XIV România și problema balcanică 1908-1914), XV România și războiul mondial: perioada neutralității Apendice I Bucovina și Basarabia sub dominațiunea străină. Apendice II Populațiunea României — Bibliografia și Indexul.

Acestea sunt capitole ce le tratează istoricul englez. Deosebit de importantă este pentru noi Românii ortodocși fiindcă înfățișează și partea istorică a vieții bisericești a Românilor din Principate și din Ardeal!

17) Sematism I. c.

18) Idem I. c.

*) „Istoria Românilor“.

Perfect de bine informat asupra politicii catolice a Habsburgilor, arată pe larg întreaga luptă ce a dus-o Biserica ortodoxă a Românilor din Ardeal cu catolicismul cutropitor de neam și lege strămoșească.

Insuși termenul de „uniat“ ce-l întrebunțează ne arată perfecta informație a împrejurărilor din Ardeal. „Eglise uniate Roumaine“ (Biserica uniata română) (pp. 137—139) s. c.

Ar fi foarte interesant dacă careva dintre preoții ortodocși și-ar lua rolul, greu de altfel, de a spicui interesantele relatări ale distinsului nostru prieten, care a pledat în toate împrejurările cauza românească.

Am urmărit-o cu mare atenție; îndeosebi partea politică a Unirii ce mă interesa și fazele de dezvoltare pentru istoria Ardealului. Multe amănunte în legătură cu diplomația secretă din diferite secole; izvoarele germane și mai ales cele ungare sunt bine întrebunțate.

Deși scumpă, având prețul de 525 Lei, ea este de o neprețuită valoare pentru ceice voesc ca să cunoască trecutul nostru. Înfațișat în totalitatea lui, adică atât Românii din Principate cât și cei din Transilvania.

Ș T I R I

Alegerea episcopului de Maramureș a rămas definitiv fixată pe ziua de 24 Februarie a. c. când se va întruni colegiul electoral bisericesc.

Alegerile eparhiale. Publicăm cu titlu de informație luată din ziarul Universul, că în ședința sa de Joi Consiliul Central Bisericesc a hotărât amânarea alegerilor eparhiale în întreaga Patriarhie. Anume se vor ține la finea lunii Martie — pentru eparhia noastră la o dată hotărâtă și care se va comunica la timp — așa ca până la Florii toate alegerile să fie gata terminate.

Demisia guvernului francez. Ziarele aduc știrea că pe urma neînțelegerilor pe tema financiară a diverselor grupări din frontul popular guvernul dlui Chautemps a demisionat. Populația muncitorească din Paris cere cu insistență ca noul guvern să fie tot din sânul frontului popular. Totuși și în Franța grupările de dreapta sunt puternice.

În 13 Ianuarie s'a împlinit un an dela moartea eroică a lui Ionel Moța și Vasile Marin pe fronturile Spaniei care și astăzi sângerează. Ziarul legionar „Buna Vestire“ a apărut în această zi în cadre solemne cu o seamă de articole și dedicații memoriei celor doi eroi!

Prea mult spirit critic! Deunăzi revista Sânzana a publicat un articol al tânărului scriitor Mircea Eliade în care laudându-se revista teologică „Predania“ se spunea că aduce mai mult bine de cât toată macilatura religioasă.

Ceea ce desigur e problematic cunoscut fiind aportul neprețuit al tuturor revistelor și foilor religioase, mai apropiate de mintea și înțelegerea mulțimii de creștini și mai puțin caustice. Iată însă că revista diui Nichifor Crainic „Sfarmă Piatră” are în numărul ultim un articol tare înveninat împotriva acestei reviste; dar revista aceasta e plină de săgeți și împotriva altora, cum este „Vremea”! Și când te gândești că toate se cheamă că sunt naționaliste!?

Noi monede de 1 și 2 Lei. În curând se vor pune în circulație monede noi de 1 și 2 Lei. Ca urmare se vor retrage monedele de 5 Lei, cari — era vorba — să fie scoase la 31 Decembrie trecut.

Nr. 7233 Șc. 1938.

Notă oficială.

Dl. profesor universitar Dr. Silviu Dragomir din Cluj a publicat din încredințarea eforiei tundațiunii Dr. Ioan Mișu, o carte intitulată „Spicuri din gândurile mele politice, culturale și economice”.

Aceste memorii au mare valoare istorică și politică, fiind o operă prețioasă scrisă cu sinceritatea unui mare patriot și cu înțelepciunea unui bărbat conștient de răspunderea ce și-a asumat față de neamul său.

Publicarea acestor memorii au acum când o întregă literatură de propagandă se străduiește să arate lumii intențiile pacifice ale fostului premier ungar Ștefan Tisza, o importanță hotărâtoare și constituie o strălucită replică potrivită a desființării efectului literaturii de propagandă revizionistă.

Din aceste motive atragem atenția Prea Onor. Oficii protopopești și On. Oficii parohiale ca și a instituțiilor și societăților patriotice asupra cărții acesteia de mare actualitate.

Costul unui exemplar este Lei 190 și se poate afla la Librăria noastră diecezană. Porto Lei 25.

Caransebeș în 3 Ianuarie 1938.

Episcopul diecezan:
† VASILE

Căminul de Ucenici de Stat „Marele Voevod Mihai de Alba-Iulia” Timișoara.

Români la Meserii!

Direcțiunea Căminului de Ucenici de Stat „Marele Voevod Mihai de Alba-Iulia” din Timișoara, caută de urgență pentru imediată plasare 40-50 băieți români cu dela 3-8 clase de liceu, în diferite specialități de meserii a căror rentabilitate este cu mult superioară oricăror alte ocupațiuni.

În același timp face un călduros apel către toți părinții români ca în vederea naționalizării industriei și meseriilor să-și trimită copiii la ucenicie, deoarece numai pregătind din timp generații de meseriași și industriași

români se va putea realiza idealul de stăpânire integrității a neamului românesc.

E timpul ca să urmărim aceeași conduită ca și minoritarii cari în vederea acaparării atelierelor industriale și comerciale trimit copiii lor la ucenicie chiar cu bacalaureat.

În vederea creșterii acestor generații de industriași și meseriași români, Ministerul Munci, Sănătății și Ocrotirilor Sociale a construit în Timișoara cel mai frumos cămin de ucenici cu tot confortul necesar ca să poată adăposti și da educație profesională și națională tinerilor vârstare cari îmbrățișează cariere industriale.

Direcțiunea Căminului face un călduros apel către toți preoții și învățătorii ca în acțiunea de naționalizare a industriei, comerțului și meseriilor să-i dea un cât mai larg sprijin îndrumând și îndemnând pe tinerii români către cariere practice, singurele cari azi se pot bucura de un viitor.

Pentru ori și ce informațiuni atât autoritățile cât și părinții sunt rugați a se adresa Direcțiunei Căminului de Ucenici „Marele Voevod Mihai de Alba-Iulia” din Timișoara I. Bul. Regina Maria Nr. 13.

EFORIA MĂNĂSTIRII „IZVORUL MIRON”

Nr. 2/1938.

Licitație publică.

Se publică licitație pentru vânzarea a cca. 574 m³ diferite specii de stejar, lemn propriu pentru cherestea, doage și lemn de mină; pentru cca. 2500 m. steri lemn de foc și cca. 300 grămezi crăci, cari vor rezulta din cei 2450 buc. arbori marcați în picioare în Pădurea Mănăstirii situată în comuna Sintești, Ocolul Silvic Făget.

Licitația cu oferte închise se va ține în ziua de 31 Ianuarie a. c. orele 11 a. m. în biroul Ocolului silvic din Făget.

Caetul de sarcini se poate vedea în orele oficioase:

- la Ocolul silvic Făget
- la Episcopia ort. rom. Caransebeș și
- La sfânta Mănăstire „Izvorul Miron”. Făget la 15 Ianuarie 1938.

EFORIA
„Mănăstirii Izvorul Miron”.

Tuturor cari din prilejul trecerii la moarte a neuitatei mele soții

Septimia Munteanu născută **Bălan**

m'au căutat cu mângăerea și dragostea lor, și pe această cale le exprim mulțumiri

Pr. Ioan Munteanu.

Consiliul Corpului Contabililor Autorizați Experti de contabilitate
Secțiunea de pe lângă Tribunalul Caransebeș.

Convocare.

Domnii membri ai Corpului Contabililor autorizați și Experților de contabilitate — Secțiunea Caransebeș se convoacă în

Adunarea generală ordinară

pe **31 Ianuarie 1938 ora 10 a. m.**, la sediul secției, în sala de ședințe a „Băncii Poporale s. a. Caransebeș, — iar în caz că nu s'ar întruni numărul recerut de regulamentul legii, la 6 Februarie 1938 ora 10 a. m. în același local, — cu următoarea

Ordine de zi:

1. Darea de seamnă a Consiliului de Administrație.
2. Raportul Censorilor.
3. Aprobarea bilanțului și a contului de venituri și cheltueli și descărcarea Consiliului de administrație de gestiunea sa.
4. Alegerea Consiliului de administrație și a Comitetului de Censori.

Caransebeș, 15 Ianuarie 1938.

Președinte,

Constantin Călțiun

Secretar,

Ioachim Jumanca

România, Ministerul Justiției, Direcțiunea Judiciară.

Publicațiune.

Di Gheza C. Teleky, născut la 12 August 1897 în comuna Steierdorfanina Jud. Caraș, domiciliat în Caransebeș, cartierul Balta Sărata, Jud. Severin a făcut cerere acestui Minister de a fi autorizat să schimbe pe baza art. 10 numele său patronimic de Teleky în acela de Andrei, spre a se numi Gheza Andrei.

Ministerul publică aceasta, conform art. 11, spre știința acelor cari ar voi să facă opozițiune în termenul și condițiunile prevăzute de alin. II al zisului articol și de art. 3 din legea asupra numelui din 8 Aprilie 1936.

Judecătoria mixtă Caransebeș, secția c. f.

Nr. 2271/1937 c. f.

Publicațiune de licitație și condițiunile de licitație.

În cauza de executare pornită de firma urmăritoarea Banca Banatului din Caransebeș contra urmăritului Peptenariu Gheorghe și Maria Ion Peptenariu născ. Turcan dom. în Caransebeș, la cererea urmăritoarei Judecătoria ordonă, licitațiunea execuțională, în baza art. 144, 146

și 147 din legea LX din 1881, asupra imobilului înscris în c. f. a comunei Caransebeș (din circumscripția judecătoreșiei mixte Caransebeș) Nr. coalei c. f. 493 Nr. de ord. A. I. 1-2, Nr. top. 682 Grădină în Intravilan 127 stp. Nr. top. 683 Casa Nr. 646 în Intravilan 70 stp. prețul de strigare 40.000 lei, pentru încasarea creanței de 143.940 lei capital, interese de 6% dela 20 Iunie 1931 resp. dela 7 Aprilie 1934, spese de proces și de executare de 4333 lei, fixate acum, spese de 1830 lei, fixate acum pentru cererea de licitație.

Fixază termen pentru ținerea licitațiunii pe ziua de **22 Februarie 1938 ora 11 în localul oficial al cărților funduare.**

În baza art. 150 legea LX din 1881, condițiunile de licitație se stabilesc după cum urmează:

1. Imobilele supuse la licitație nu pot fi vândute cu preț mai mic decât 75% din prețul strigării (art. 26 LXI 1908).

2. Cei cari voiesc să liciteze sunt datori să depoziteze la delegatul judecătoreșc, drept garanție 10% din prețul de strigare în numerar sau în efecte de cauțiune, socotite pe cursul fixat în art. 42 LX. 1881, ori să predea aceluiaș delegat chitanța de depozitare judecătorească prealabilă a garanției și să semneze condițiunile de licitație (art. 147, 150, 170, legea LX. din 1881, art. 21 XLI. 1908)

3. Dacă nimeni nu oferă mai mult, cel care a oferit pentru imobil un preț mai urcat de cât cel de strigare, este dator să completeze imediat garanția fixată după procentul prețului de strigare până la acelaș procent al prețului oferit. Dacă nu îndeplinește această îndatorire, nu se va ține seama de oferta sa și nu mai poate lua parte la licitație, care se va continua fără amânare.

Caransebeș, 27 Noemvrie 1937.

Leo Pető s. s. judecător.

D. Lăzărel dir. c. f.

Pentru conformitate: **D. Lăzărel** dir. c. f.

Aviz

Tot felul de

picturi bisericesti,

pictări de biserici

renovări și spălarea bisericilor,

apoi obiecte:

diferite icoane, ripizi, prapori etc. etc.
execută prompt și cu prețuri convenabile

Prof. Gh. I. OTONOĞA

CARANSEBEȘ, Str. Cloșca Nr. 1—3.